

PRESET: Vannet og strømmen ble skrudd av og det kom bevæpnede vakter i oppgangen. Men matematikkprofessor Oleksandr Glukhov har klart å holde stand.

Matematikkprofessor vant fram mot entreprenører, som har erklært

Kjemper for kul

Bygninger av stor historisk verdi forsvinner i det tidligere Sovjet. I Kiev kjemper professor Oleksandr Glukhov mot et mektig investeringsfirma for å redde gården han bor i.

Av Jens Malling
(tekst og foto), i Kiev
ARKITEKTUR

For vanlige borgere i Ukraina kan det koste dyrt å legge seg ut med landets mektige pengemenn. Det vet matematikkprofessor Oleksandr Glukhov i Kiev. Han er den siste som holder stand i en vakker eiendom fra 1909.

Investeringsfirmaet Pantheon Investments har for lengst drevet ut de andre be-

boerne. Glukhov har uomtvistelig rett til leiligheten, hvor han har bodd siden 1992. Eiendommen er også fredet ifølge ukrainsk lov.

Slike detaljer stopper ikke entreprenørene og eiendomsmagnatene, som siden Sovjetunionens fall har tjent seg styrtrike på å ødelegge det historiske Kiev. Pantheon Investments fikk parten for profitt, og i en tvilsom manøver overtok firmaet i 2008 den femetasjes eiendommen fra bystyret. De vil rive Glukhovs hjem og bygge en bank, et hotell eller et kontorsenter på den attraktive tomten.

– **Ukraina er et gjennomkorrupt land, sier Glukhov da han tar imot oss.**

På hoveddøren henger det to ark som Glukhov har satt

opp. Ett gjør oppmerksom på at huset er fredet, det andre at det er ulovlig å rive slike bygninger.

– Jeg fikk beskjed av de nye eierne: «Vi vet at vi ikke kan tvinge deg til å flytte på noen lovlig måte. Men vi vil gjøre det så ukomfortabelt for deg at du ikke kan bo i leiligheten», forteller Glukhov.

– De brukte alle midler for å kaste ut familien min og meg. De skrudde av strømmen og vannet. De leide svartkledde, bevæpnede vakter som patroljerte oppgangen og holdt øye med oss. I rommet hvor vi sov, var det omkring ti grader om vinteren.

Det historiske Kiev

Den vakre bygningen pryder Mala Sjitomirska-gaten midt i det historiske Kiev, et ettertraktet område mellom Sofiakatedralen og Uavhengighetsplassen. Oleksandr Glukhov peker og forteller om fasadens rike utsmykking. Når man løfter hodet, kommer ørner, blomster og relieffer til syne. Den historiske verdien

FAKTA

Sovjet-arkitektur:

- Arkitekturarven i tidligere Sovjetunionen er truet, ikke minst i Ukraina.
- I det historiske Kiev er viktige deler av byens arkitektoniske arv allerede revet.
- Beboere rapporterer at de utsettes for press og ulovlige metoder av selskaper som vil rive byggene de bor i.

og alle de arkitektoniske detaljene til tross: Eiendommen er i katastrofal tilstand. Flere vinduer er slått ut, og store planter gror ut av sprekker mellom de vakre dekorasjonene.

Glukhov viser oss rundt i bakgården, hvor en gedigen marmortavle ligger mellom

«Omgivelsene våre påvirker måten vi tenker på»

OLEKSANDR GLUKHOV

noe skrot. Den hang tidligere ute på gaten og fortalte at den impresjonistiske maleren Oleksandr Murasjko hadde sitt hjem og atelier her – noe som øker stedets kulturelle og historiske betydning. Ifølge Glukhov burde bystyret innrede et museum i en av leilighetene, dedikert til den berømte kunstneren. Han peker på noen balkonger som sovjetiske myndigheter rev ned i sin tid.

– **Dessverre viste det seg raskt at de nye elitene i Ukraina var enda mer destruktive og hadde enda mindre respekt for det historiske Kiev, sier han med et trist smil.**

Etter at markedsøkonomien fikk fotfeste, på begynnelsen av 1990-tallet, har byggherrer og investorer innledet en veritabel krig mot historiske bygninger og annen kulturvarv. Uvurderlig arkitektur i forskjellige stilarter – art nouveau, konstruktivisme og sovjetisk brutalisme – rives i skremmende omfang og forsvinner for framtidige